

C'est la vie

Chris van Vlijmen

Gebaseerd op een waargebeurd levensverhaal

© 2023 Chris van Vlijmen / Uitgeverij U2pi
Derde druk december 2023

Titel: C'est la vie
Auteur: Chris van Vlijmen
Omslagontwerp: Mathieu van Vlijmen
Foto auteur: Louise van Oers van Vlijmen

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl
Druk: JouvBoekdrukkerij.nl
ISBN: 978 94 9329 975 7
NUR: 300

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar
gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch,
door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever.

Voor Liv...
en allen die er zijn en nog komen gaan

*Wie waarlijk leeft heeft in zijn hart
een onvernietigbare veer, een stille kracht,
die iedere weerstand tart.*

*Geen naam, geen leer of tijd
slechts de wil om sterker te zijn dan leed en smart.
Aanvaard uw taak, volvoer haar stil,
heb lief en hoop en wees bereid.*

Uit: Gij en wij saam...

Albert Verwey (1865-1937)

Hoofdstuk 1

1 januari 2023, thuis in Hedel

Bij het Mariabeeld op de vensterbank blaast Christophe het kaarsje uit. Aan de voet van het antieke beeld pronkt een geplastificeerd kaartje met de afbeelding van de heilige Theresia. Een rozenkrans hangt om het beeld, net als een gouden kettinkje met een klein, eenvoudig kruisje.

Dit kaarsje brandde niet specifiek voor iemand, maar meer om de aankomende reis kracht bij te zetten. Zijn twee kleine koffers staan ingepakt klaar. Hij gaat slapen.

Kaarsjes branden zit in de familie. Voor Christophes moeder Ans was het een dagelijkse vanzelfsprekendheid. Of het nu om een examen ging of een ophanden zijnde operatie, Ans brandde een kaarsje nadat ze in haar gebed om steun en kracht had gevraagd. Voor een zieke in haar kennissenkring of zelfs voor iemand die ze nooit had ontmoet. Altijd weer bood dit gebaar troost, hoop en vertrouwen. Het zou eenieder voor wie het kaarsje brandde, hulp en kracht geven. Daar was ze van overtuigd. En diegenen voor wie ze er eentje gebrand had, bevestigden die kracht. Het had hun genezing, troost en rust gebracht.

‘Maak je het niet te laat, Christophe?’ roept Bernadette vanuit de slaapkamer.

‘Nee, ik kom zo, lieverd, ik pak hem alleen nog even in.’

Op tafel ligt een dik, oud en versleten fotoboek. Niet veel groter dan een A4, met een vaalblauwe, stoffen kaft. Sommige vellen liggen er los in. Het is duidelijk oneindig veel keren opengeslagen geweest. Volgestopt met foto's is het boek in de loop der tijd omgevormd tot dagboek. Het dagboek van Ans.

Zorgvuldig verpakt hij het in papier, een kostbaar cadeau, dat binnenkort van eigenaar zal veranderen.

Warme Weemoed

2 januari 2023, 11.30 uur, Schiphol Amsterdam

Christophe en Bernadette staan op het punt het vliegtuig in te stappen, samen met hun zoon Mathieu.

Het is flink wat jaren geleden dat ze naar Frankrijk konden gaan. Eerdere pogingen mislukten. Corona gooide roet in het eten. Ze logeren bij Max, Christophes iets oudere broer, en Janine, Max' vrouw, die in de Provence wonen. Hun huis staat niet ver van Valbonne, in het binnenland, zo 'n dertien kilometer boven Cannes.

'Nou schat, daar gaan we. Ik ben zo benieuwd.' Zijn stem verraaft zijn verlangen. Wat heeft hij hier zin in! Ook al woont hij het grootste deel van zijn leven in Nederland, hij blijft zich voor een stukje Fransman voelen. Hij is er immers in '61 geboren.

Opgetogen tuurt hij uit het vliegtuigraampje. Eindelijk, terug naar de plek waar zijn vader en moeder zestien jaar lang woonden. 'Ste. – Sainte – Thérèse' had moeder hun huis gedoopt, verwijzend naar haar geliefde heilige, Theresia van Lisieux. Hun thuis van toen, waar zo ontzettend veel gebeurd is. Thuis ... hij lijkt het woord te proeven. Te ruiken ook, in zoete geuren.

De mist vervaagt, het landschap verdwijnt. Het wolkendek neemt de wereld onder hen over.

Na aankomst op het vliegveld van Nice wordt de huurauto opgehaald en haasten ze zich richting Valbonne. Onderweg heeft Christophe nauwelijks aandacht voor de panorama's die voorbijgliden. Hij heeft een hoger doel in zijn vizier.

Als vanouds worden ze gastvrij ontvangen. Max en Janine hebben bij hen thuis een bescheiden welkomstfeestje georganiseerd. De tafel is netjes gedekt, de wijn staat klaar en vanuit de keuken komt de geur van een stoofpotje hen tegenmoet. De kinderen en kleinkinderen van Max komen binnen en al snel zitten de twee gezinnen gezellig aan tafel.

'Morgen, Christophe, zijn we ook met alle anderen samen.'

De familie is veel groter dan het gezin van Max en het vooruitzicht

ook hen te gaan zien stemt Christophe gelukkig.
'Heerlijk, broer, ik verheug mij er nu al op.'

De volgende dag staat Christophe na de lunch klaar om met Max op pad te gaan voor hun tocht naar Ste.Thérèse. Helaas is er alleen nog maar een stuk grond over, midden in de bossen waar vroeger hun ouderlijk huis stond.

In zijn splinternieuwe cabrio koerst Max door Valbonne, het idyllische, middeleeuwse dorpje tussen Biot en Grasse. Ondanks de winter is het druk met toeristen, die flaneren over de terrassen en rondneuzen in de verleidelijke winkeltjes. Zomers kun je letterlijk over de koppen lopen, maar nu is het gezellig druk. Niet gek want het is heerlijk weer, zo'n zestien graden met een altijd stralend blauwe hemel. De streek is nogal veranderd in de loop der jaren. Vroeger in de jaren vijftig en zestig waren er veel minder toeristen. Naast de plaatselijke bevolking waren het vooral de welgestelden die deze streek bezochten. Zo kon je zo maar eens bekende mensen tegenkomen zoals Roger Moore, een van de James Bonds, en niet te vergeten Picasso, die op de weg naar Cannes een buitenverblijf bezat en bijna dagelijks in de plaatselijke bar zijn espresso dronk. Veel later trok ook de gewone man naar het Zuiden, campings schoten als paddenstoelen uit de grond en de méditerranée was niet meer alleen voor de jetset.

Ze slaan vanaf de hoofdweg Route de Cannes linksaf en beginnen de klim richting het bovenliggend deel van het dorp.

'Moet je nagaan dat wij dit iedere dag op en neer naar school liepen. Daar moet je nu toch niet aan denken', merkt Max op.

'Het zou wel weer eens heerlijk zijn', mompelt Christophe uit weemoed.

De cabrio maakt door de steil omhooglopende weg meer toeren dus Max heeft Christophes opmerking vast niet kunnen horen.

De wind blaast boven langs de voorruit van de cabrio. Zwaar verdiend geld, denkt Christophe bij zichzelf. Hij hoort het hem nog zeggen tijdens het laatste telefonische contact dat ze vorige week hadden.

‘Het werd tijd dat ik mijzelf een cadeau deed.’

Max werkt, ondanks zijn vierenzestig jaar, keihard met zijn zoon Jonathan als meubelmaker en restaurateur, vakmannen pur sang. Het vele gesjouw met zware balken en meubels heeft zijn tol geëist. Zijn lijf is op. Wat hij ziet, kan hij maken. Dat is altijd al zo geweest. Veel van zijn klanten zijn buitenlanders met hun mooie vakantiehuizen hier in de méditerranée. Direct na zijn studie in Nederland is Max vertrokken naar het Zuiden, terug naar zijn geboorteplaats, om samen met zijn broers Jan en Victor, die hier al woonden, te gaan werken. Hij nam bewust geen verkering in Nederland want hij wilde voorkomen dat hij gebonden zou zijn en zijn droom niet waar kon maken. Dat was anders voor Christophe, hij was de jongste van de zes en had minder lang het Franse leven geleefd.

‘Geloof jij nog steeds in wonderen?’, vraagt Max plotseling terwijl hij zijn broer vragend aankijkt. Het is even stil.

‘Volgens mij kunnen wij daar niet omheen’, antwoordt Christophe serieus.

‘Klopt.’ Meer woorden heeft Max niet nodig om zijn broers conclusie te bekrachtigen.

Ze slaan linksaf de Chemin du Val Martin in. Vroeger stonden hier enkele huizen, maar nu staat het vol riante villa’s, palmbomen en groene, goed bewaterde gazons.

Wanneer ze de Chemin du Bruguet inslaan, komen ze in het bosrijke deel van dit gebied. Hier staan geen huizen meer. Links en rechts van deze weg, wat trouwens een overdreven mooi woord is want het is niet meer dan gatenkaasasfalt, doemen de heuvels op.

Christophes hart gaat sneller kloppen. Het is altijd wonderlijk hoe dit deel van de route hem vervult met een warm gevoel. Het is iedere keer weer alsof hij thuiskomt.

Zomers is het de geur van de vele kruiden, de jasmijn, tijm, lavendel en rozemarijn, die hier gewoon langs de weg groeien, en de laurier die hun moeder zo van de bomen plukte. Provençaalse kruiden noemen we dit thuis in Nederland, in een potje voor de barbecue, maar hier groeit het voor het oprapen.

En nu, hartje winter, hoor je geen krekels, maar ruikt het bos fris en schijnt de zon door de bladerloze bomen, waardoor het pad bijna oplicht.

‘Ik ben bang dat de weg dit keer onbegaanbaar is, Christophe. Vorige week hebben we een flinke hoosbui gehad.’ Max’ stem klinkt onaangenaam verrast.

‘Laten we parkeren. Zonde van je mooie, schone, nieuwe aanwinst.’ Christophe glimlacht naar zijn broer.

Max heeft gelijk, het is niet te doen. Dit blijkt ook wanneer ze wat verder zijn. Maar goed dat ze te voet verder zijn gegaan op deze “weg” die langs de Bruguet loopt, een beekje dat kabbelend zijn weg vindt. De bron ligt iets verder terug en blijkt na recent onderzoek hetzelfde water te zijn als het water van de put waar hun moeder, Ans, dag in dag uit het ijskoude, heldere water haalde. Honderd meter heen en met twee volle emmers ook weer honderd meter via een smal pad langs de helling van het terrein terug naar het huis. In de verzen-gende hitte, regen, wind en sneeuw. En niet één keer per dag maar meerdere keren. Water voor het koken, de schoonmaak en voor de was. Haar zes kinderen waren immers klein, dus menig luier moest verschoond worden. Ans’ rug heeft het zwaar te verduren gehad. Op latere leeftijd liep ze er krom van.

‘Hij zal er toch nog wel liggen?’ vraagt Christophe uit het niets.

‘Vast wel, maak je geen zorgen, het zal even zoeken zijn maar hij ligt er wel’, stelt Max hem gerust, terwijl hij zijn arm om Christophe heen slaat en hem broederlijk tegen zich aandrukt waardoor ze bijna struikelen over een onvoorziene kuil.

Na een korte pauze om van het lachen bij te komen richt Max zich face to face tot Christophe.

‘Ik ben zo blij, broer, dat je er met Bernadette weer bent. Het is weer veel te lang geleden. We hebben allemaal ons leven, ver van elkaar, maar kunnen niet zonder elkaar. We zijn verbonden door onze bloedband en onze geschiedenis.’

‘Wij zijn ook blij dat het weer gelukt is, maar ik ben vooral blij dat we deze tocht samen maken’, geeft Christophe hem terug met oprechte dankbaarheid.

Ze pakken elkaar als vanouds even stevig vast. Een mooi stel zo samen, mocht iemand ze nu kunnen zien.

De twee broers verschillen best van elkaar. Christophe is ietsjes groter dan Max. Daar waar Christophe kort geknipt haar heeft met een stoppelbaard, heeft Max de look van een artiest met zijn flinke grijze baard, grote snor en naar achter gekamd haar.

De route langs de beek die beide broers lopen, was er in de jaren vijftig niet. In de tijd dat hun ouders hier kwamen wonen liep de toen ook al vaak onbegaanbare weg steiler tegen de heuvel omhoog.

Het was vaak een hele toer om hem überhaupt met een auto te kunnen volgen, dus werd er uitgestapt en ging een deel van het gezin te voet verder om zo de vering te ontlasten en de keien en kuilen te omzeilen. Bijna vijf kilometer was het van Ste.Thérèse tot Valbonne. Nu hij en Max steeds verder het bos ingaan, bemerkt Christophe dat deze plek weinig is veranderd. Hij staat even stil en geniet van wat hij om zich heen hoort. Ongemerkt en zeker niet afgesproken ziet hij Max hetzelfde doen.

Het kabbelende water van de beek, het zachtjes ruisen van de wind, de vele vogels en heel ver verwijderd het gepraat van enkele medewandelaars.

Bijna ongemerkt blijken ze hun bestemming te hebben bereikt. Het valt Christophe op dat de krulwilg, een niet-inheemse boom vlak bij de beek, flink gegroeid is. Hij zegt er echter niets over, want Max zal het vast al opgevallen zijn. Hij komt hier vaker.

De beek is hier wat breder en de nieuwe bewoners van het terrein hebben jaren geleden een uit de kluiten gewassen toegangspoort geplaatst en een niet al te brede brug over de beek. Erg zonde, omdat dit de beek heeft bevuild met afval van bakstenen en flinke brokken cement. Zo’n groot terrein en dan gooi je je afval in de beek. Vroe-

ger zwom het gezin op de warme zomerse dagen op deze plek. Nou, zwemmen kun je het niet helemaal noemen, badderen en verkoeling zoeken is een betere term. Zo midden in het bos kon het zomers namelijk drukkend en benauwd zijn.

Vanaf hier strekt het terrein van ruim twee hectare zich helemaal uit tot boven aan de heuvel. Ze zullen straks een illegale doorgang moeten vinden, willen zij vinden wat ze vandaag zoeken.

Christophe kijkt door de bebossing naar het terrein, wat uit de o zo bekende trapsgewijze terrassen bestaat. Het huis midden op de heuvel is praktisch niet te zien. Niet dat dit belangrijk is. Ste. Thérèse is er immers niet meer. Nu staat er een super-de-lux modern en vooral grote villa met tennisbanen en zwembad. Maar toch voelt het hier als thuis.

‘Je ziet niets, hè?’ beaamt Max terwijl hij de heuvel op tuurt. Alsof ook hij iets denkt te herkennen van het huis, ondanks dat hij weet, na vele keren hier geweest te zijn, dat het onvindbaar is.

‘Alleen de oude cabane, die hebben ze laten staan. Ik keek laatst op Google Earth en dan kun je de villa zien, niet te geloven, wat een huis. Je ziet zelfs de oude weg door het bos.’

‘Maar de cabane is er dus nog? Moet je nagaan, het oudste gebouwtje heeft het ondanks alle nieuwe eigenaren overleefd’, lacht Christophe. ‘Klopt, maar we zijn hier voor iets anders’, spreekt Max bijna plechtig. ‘Kom op, broer!’

Ze maken gebruik van de gedropte bakstenen om droog door de beek te komen en kruipen het talud op. Gelukkig is hier de grond niet nat, ondanks de regen van laatst, zodat ze voldoende grip hebben om zonder veel moeite bij het hek te komen.

Op de plek waar het hek de erfgrans bereikt is een illegale doorgang. Met enig geploeter kruipen ze door het veel te krappe gat en komen via een warboel van bramenstruiken uit op het onderste terras.

Daar waar vroeger de aardappelen en de boontjes stonden ligt nu een mooi gazon opgesierd met fraaie verlichting op de terrasmuren en mooie, hoewel lege Provençaalse terracottapotten.

Vanaf het hek loopt een netjes geasfalteerde smalle weg, die er vroeger niet was, naar het bovengelegen woonhuis.

Christophes en Max' aandacht gaat al snel uit naar het niet gecultiveerde deel van het terrein. Het deel waar de typisch Franse muren, van op elkaar gestapelde stenen, duidelijk ouder zijn en gehavend door de getijden. Het deel iets dieper de bebossing in en dicht bij de rand van het terrein buiten het directe gezichtsveld.

Wortels van Franse grove dennen, waar het bos hier bijna volledig uit bestaat, zoeken hun weg en duwen stenen opzij op hun zoektocht naar de broodnodige voeding in de bodem. Dit was de spannendste hoek van heel Ste.Thérèse. Hier kon je je ongezien verstoppen. Maar ook de hoek van het terrein waar ze als kind niet mochten komen en waar ze bang voor moesten zijn. Tenminste, dat werd hen aan-gepraat. Er zouden slangen, hagedissen en wie weet wat nog meer rondkruipen.

'Christophe, ik heb hem gevonden!' roept Max enthousiast.

Opgewonden haast Christophe zich naar zijn broer. Dit kost hem moeite want de wirwar van onkruid, takken en bramenstruiken belemmeren een vrije doorgang.

En op deze blijkbaar door de tijd onaangetaste plek met zoveel herinneringen ziet ook hij hem. Begroeid, verkleurd en door de schimmels deels vergaan ...

Hier ligt hij, al sinds 2015, deze Franse den, een joekel van een meter doorsnee en ruim tien meter lang.

'Tjonge, hij is inderdaad flink zeg', concludeert Christophe. 'Hoe is het toch mogelijk dat hij zomaar opeens is omgevallen terwijl wij er allemaal bijstonden?'

'Omgeduwd!' corrigeert Max terwijl hij met zijn vlakke hand tegen de bast slaat.

Christophe lacht. 'Inderdaad omgeduwd door mam, Paulien en Victor op de dag dat wij hen hier in de beek hebben uitgestrooid.'